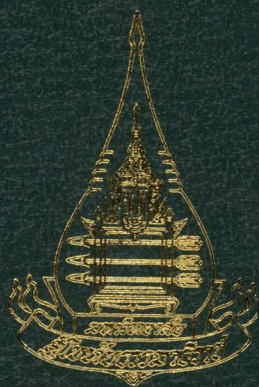

245438

การพัฒนารูปแบบการบันทึกทางการพยาบาลของโรงพยาบาลปักษ์ใต้

นางฤดี คำทองเนิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

b 0024 9610

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

245439

ผลการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล
หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลกาฬสินธุ์

นางจิรรัตน์ ทรัพย์เกิด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Effects of Using Medication Administration Program According to Nursing
Role at the Male Medical Ward in Kalasin Hospital**

Mrs. Jirarat Sabkerd

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

School of Nursing

Sukhothai Thammathirat Open University

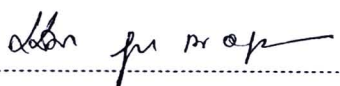
2009

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล หอผู้ป่วย
อายุรกรรมชาย โรงพยาบาลกาฬสินธุ์
ชื่อและนามสกุล นางจิรารัตน์ ทรัพย์เกิด
แขนงวิชา การบริหารการพยาบาล
สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิมา กุสุมา ณ อยุธยา

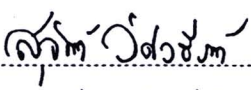
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

กิ-๑๑ ประจวบ
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญดา ประจวบ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิมา กุสุมา ณ อยุธยา)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
การบริหารการพยาบาล สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

วันที่ 11 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2553

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล

หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย นางจิรารัตน์ ทรัพย์เกิด **ปริญญา** พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. วารินิ เอี่ยมสวัสดิกุล (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ศศิมา กุสุมา ณ อยู่ธยา **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

245439

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลกาฬสินธุ์

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ก่อนและหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล จำนวนกลุ่มละ 60 คน และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลกาฬสินธุ์ จำนวน 13 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจของพยาบาล แบบสอบถามความพึงพอใจผู้ป่วย ใบสรุปความคลาดเคลื่อนทางยา ซึ่งมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความพึงพอใจของพยาบาลและผู้ป่วย เท่ากับ 0.92 และ 0.94 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีและซี

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของพยาบาลหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.02$, $SD = 0.34$) ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาลสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัดส่วนความคลาดเคลื่อนทางยาก่อนและหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาลไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ โปรแกรมการบริหารจัดการยา บทบาท พยาบาล

Thesis title: Effects of Using Medication Administration Program According to Nursing Role at the Male Medical Ward in Kalasin Hospital

Researcher: Mrs. Jirarat Sabkerd; **Degree:** Master of Nursing Science (Nursing Administration); **Thesis advisors:** (1) Dr. Warinee Iemsawasdikul, Associate Professor; (2) Dr. Sasima Kusuma Na Ayuthya, Associate Professor; **Academic year:** 2009

Abstract

245439

The purposes of this quasi-experimental research was to study the effectiveness of using medication administration program according to nursing roles at the male medical ward in Kalasin Hospital.

The study was conducted on a sample of 60 patients who admitted at the male medical ward in Kalasin Hospital before and after using medication administration program according to nursing roles and 13 registered nurses who work at the male medical in Kalasin hospital. They were selected by purposive sampling. The research tools were: the tools for using medication administration program according to nursing role and tools for collecting data including nurse satisfaction questionnaires, patient satisfaction questionnaires and medication error summary sheet. The reliabilities of nurse satisfaction and patient satisfaction questionnaires after collecting data were 0.92 and 0.94 respectively. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviations, t-test, and z-test.

The results of this research showed that: 1) nurses overall satisfaction after applying the medication administration program according to nursing role was at the high level, 2) patients satisfaction after applying the medication administration program according to nursing role was significantly higher than before at the level 0.05. 3) the proportion of medication error before and after applying the medication administration program according to nursing role was not different.

Keywords: Program Medication Administration, Roles, Nurse

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ดร. ศศิมา กุสุมา ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ให้ข้อคิด คำแนะนำ ให้คำปรึกษา
ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา
ของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญดา ประจุศิลป์ ที่กรุณาให้เกียรติ
เป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย และ
ขอขอบ พระคุณคณาจารย์สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
และประสบการณ์ในการศึกษาที่มีคุณค่ายิ่งจนประสบความสำเร็จ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้
ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็น
ประโยชน์ในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ และสำนักบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมราช ที่ได้ให้การสนับสนุน ขอขอบคุณห้องสมุดกลางและบรรณารักษ์ของสถาบัน
ศึกษาต่าง ๆ ที่ได้เป็นแหล่งค้นคว้าตำราและสนับสนุนเอกสารวิชาการ ขอขอบคุณผู้อำนวยการ
โรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล หัวหน้ากลุ่มงานอายุรกรรม โรงพยาบาล
กาฬสินธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งพยาบาล
วิชาชีพและผู้ป่วยที่ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณสามี บุตรธิดาอันเป็นที่รักยิ่งผู้ซึ่งอยู่เคียงข้างให้ทั้งความเข้าใจเป็นกำลังใจ
และให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และเพื่อนร่วมรุ่นที่มีส่วนสนับสนุน
ให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบมอบแด่ทุกท่าน
ที่ได้กล่าวมาทั้งหมด

จิรารัตน์ ทรัพย์เกิด

กรกฎาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารยา	8
บทบาทของพยาบาลเกี่ยวกับการบริหารจัดการยาในหอผู้ป่วย	20
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล	47
ขอบเขตงานของหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	59
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	59
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การดำเนินการวิจัย	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	69
ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของ พยาบาล	76
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปการวิจัย	83
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก	99
ก. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	100
ข. เอกสารรับรองจริยธรรมการทำวิจัยในมนุษย์	102
ค. หนังสือขออนุมัติบุคลากรเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ และหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	104
ง. หนังสือขออนุมัติให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย และหนังสือขออนุมัติให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	107
จ. เครื่องมือที่ใช้ในโปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล	110
ฉ. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	150
ประวัติผู้วิจัย	159

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนร้อยละของบุคลากรการพยาบาลและการจัดอัตรากำลังในแต่ละเวร	51
ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลผู้ป่วยก่อน และหลังใช้โปรแกรมการบริหารจัดการยาตามบทบาทของพยาบาล	69
ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพยาบาล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย ตำแหน่งงานในปัจจุบัน การศึกษาอบรมเพิ่มเติมด้านการบริหารจัดการยา ย้อนหลัง 3 ปี	74
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของพยาบาลต่อการใช่ โปรแกรมการบริหารจัดการยา จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม	76
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการใช่ โปรแกรมการบริหารจัดการยา	78
ตารางที่ 4.5 ค่าร้อยละและสัดส่วนของอุบัติการณ์ความคลาดเคลื่อนทางยา	81

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 4